

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 er det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2007. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2007. Indberetningen omfatter oplysninger om start- og slutdato for isolationsfængslingen, isolationsfængslingens varighed, den fængslede alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 273 afsluttede isolationsfængslinger i 2007. I 2006 drejede det sig om 475 isolationsfængslinger. Mindskningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2006 til 2007 repræsenterer et fald på 43 pct.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2007.

År	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273

Som det ses af tabel 1, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald, som efterfulgtes af en markant stigning. Fra 2004 er antallet igen faldet, og især fra 2006 til 2007 er mindskningen meget betydeligt. Niveauet for isolationsfængslinger er i 2007 markant lavere end i nogen af de foregående år.

Mindskningen i anvendelsen af isolationsfængsling fra 2006 til 2007 hænger formentlig kun i ringe grad sammen med ændringer i den registrerede kriminalitet. Der var ganske vist fra 2006 til 2007 sket et fald på 10 pct. i antallet af sigtelser for narkotikakriminalitet, men mindskningen i antallet af isolationsfængslinger for narkotikakriminalitet har været betydeligt større, jf. tabel 4 nedenfor. Omvendt steg antallet af sigtelser for manddrab og forsøg herpå med 47 pct. fra 2006 til 2007, men alligevel ses også for denne form for kriminalitet et fald i antallet af isolationsfængslinger.

Det må derfor formodes, at det først og fremmest er den ændring af reglerne om isolationsfængsling, der trådte i kraft den 1. januar 2007, som har haft en betydning for den kraftige mindskning i anvendelsen af isolationsfængsling.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 8,0 pct. af de varetægtsfængslede i 2006 blev anbragt i isolation, drejer det sig i 2007 om 4,6 pct., jf. tabel 2. Også vurderet i forhold til antallet af varetægtsfængslinger er der således i 2007 sket et stort fald i anvendelsen af isolationsfængslinger.

Sammenlagt har 48 pct. af isolationsfængslingerne varet til og med 14 dage, mens yderligere 32 pct. har varet fra over 2 uger og til og med 6 uger, og 18 pct. har varet fra over 6 uger og indtil 3 måneder. Fire isolationsfængslinger – svarende til 1,5 pct. – har varet mere end 3 måneder.

Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet lidt over 31 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation.² Københavns Politi kommer på andenpladsen med knap 10 pct. isolationsfængslede, mens Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi indtager en tredjeplads med knap 5 pct.³

Også i de tidligere år har Bornholms og Københavns Politi typisk ligget forholdsvis højt på listen over de politikredse, der – vurderet på baggrund af antallet af varetægtsfængslinger – anvender isolationsfængsling mest.

² To af de bornholmske isolationsfængslinger angår dog samme sag, idet isolationsfængslingen har været afbrudt og senere genoptaget. Det er sammenhængende isolationsfængslinger, der er tælleenheden i statistikken.

³ Også her angår to af isolationsfængslingerne samme sag.

Tabel 2. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	256	1	0,4 %	1	0	0	0	0	0	0
Østjylland	402	3	0,7 %	0	3	0	0	0	0	0
Midt og Vestjylland	356	2	0,6 %	0	2	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	297	2	0,7 %	0	1	1	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	485	2	0,4 %	1	1	0	0	0	0	0
Fyn	403	6	1,5 %	2	0	0	0	0	0	4
Sydsjællands og Lolland-Falster	489	24	4,9 %	7	13	4	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	376	6	1,6 %	3	1	2	0	0	0	0
Nordsjælland	420	16	3,8 %	5	6	0	0	5	0	0
Københavns Vestegn	454	14	3,1 %	0	11	3	0	0	0	0
København	1946	186	9,6 %	18	52	47	28	28	13	0
Bornholm	35	11	31,4 %	0	5	3	0	1	2	0
I alt	5919	273	4,6 %	37	95	60	28	34	15	4

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 3 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit varet længst – i 126 dage – i fire sager om terrorisme. Derfra er der stor afstand til kategorien med den næstlængste varighed af isolationsfængslinger – narkotikakriminalitet – der har en gennemsnitlig varighed på 29 dage. I sager om røveri, anden berigelseskriminalitet, manddrab og forsøg herpå, seksualforbrydelser, andre straffelovsovertrædelser samt vold og trusler er den gennemsnitlige varighed på mellem 9 og 20 dage. Isolationsfængslinger i sager vedrørende lov om euforiserende stoffer har den korteste varighed, i gennemsnit otte dage.

Inden for stort set alle kriminalitetskategorier har der været en mindskning i både antallet af sager og i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne. Kun den enkelte sag vedrørende seksualforbrydelser (voldtægt) har varet længere end en sag i samme kategori i 2006. Det største procentuelle fald i antallet af sager angår røveri, hvor der sket en mindskning på 87 pct., og det største procentuelle fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne omhandler sager i kategorien 'vold og trusler', hvor mindskningen er på 64 pct. Kategorien 'andre straffelovsovertrædelser' omfattede i 2007 fire sager om brandstiftelse (§ 181) og to sager om våben og sprængstof (§ 192 a).

Tabel 3. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger							I alt 2007	I alt 2006	Gennemsnit i dage i 2007	Gennemsnit i dage i 2006
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.				
Manddrab og forsøg herpå	2	12	8	0	1	0	0	23	34	17	22
Vold og trusler	4	5	0	0	0	0	0	9	19	9	25
Seksuallforbrydelser	0	1	0	0	0	0	0	1	1	14	3
Røveri	1	3	0	0	0	0	0	4	30	12	16
Anden berigelse	4	1	0	2	1	0	0	8	44	20	21
Narkotikakriminalitet	16	64	51	26	32	15	0	204	323	29	33
Terrorisme*	0	0	0	0	0	0	4	4	-	126	-
Andre straffelovsovertrædelser	1	4	1	0	0	0	0	6	17	13	23
Lov om euforiserende stoffer	9	5	0	0	0	0	0	14	5	8	21
I alt	37	95	60	28	34	15	4	273	473**	27	29

* Ny kategori fra og med 2007.

** I to sager er kriminaliteten begået i udlandet, hvorfor kriminalitetens art ikke kendes.

På trods af de mange mindskninger i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling for de forskellige kriminalitetskategorier er den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslinger i 2007 kun en smule mindre end i 2006 – henholdsvis 27 og 29 dage. Det skyldes den nye kategori, 'Terrorisme', hvor isolationsfængslingerne som nævnt har en meget høj gennemsnitlig varighed. Det store fald i antallet af isolationsfængslinger indebærer dog, at der fra 2006 til 2007 er sket et fald på 48 pct. i det samlede antal dages isolationsfængsling – fra 13.838 dage i 2006 til 7.189 dage i 2007. Sammenlignet med de tidligere år er antallet af dage i isolation i 2007 det laveste, der er registreret, siden denne statistik påbegyndtes i 2001.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2007 har fem unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

Tre af disse unge har været isolationsfængslet i sager om forsætlig brandstiftelse (§ 181), én for legemsbeskadigelse (§ 245, stk.1) og én for røveri mod pengeinstitut (§ 288, stk. 1). Sidstnævnte var 17 år, da isolationsfængslingen startede, og vedkommende var isolationsfængslet i 14 dage. Af de tre, der har været isolationsfængslet for brandstiftelse, var to 15 år og én 17 år; alle har siddet isolationsfængslet i 14 dage. Den unge, der har været isolationsfængslet i en sag om legemsbeskadigelse, var 16 år på fængslingstidspunktet og sad isolationsfængslet i to dage.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge de nye regler om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mere end 2 år (stk. 3).

Der har i 2007 været 22 isolationsfængslinger angående lovovertrædelser, der kan medføre højst 4 års fængsel. Længstetiden på 14 dage er i intet tilfælde overskredet. Alle de øvrige 251 isolationsfængslinger i 2007 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Af disse varer 19 som nævnt mere end 8 uger, men 15 af disse 19 sager er dog blevet forlænget i retten i 2006, altså før de nye regler trådte i kraft. De resterende fire sager – to fra København og to fra Bornholm – falder derimod ind under de nye regler.